

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

Informacje dla niepełnosprawnych wyborców

1. Wstęp	3
2. Głosowanie w alternatywnym lokalu wyborczym	4
3. Dostęp do lokali wyborczych	4
4. Pomoc w głosowaniu	5
5. Głosowanie pocztowe	8
6. Głosowanie w szpitalach, domach opieki itp.....	9
7. Prawo wyborcze	11
8. Inne broszury	11

Informacje dla niepełnosprawnych wyborców

1. Wstęp

Istnieją specjalne rozwiązania pomagające wyborcom chorym lub z niepełnosprawnością w korzystaniu z ich praw wyborczych. Niniejsza broszura zawiera szczegółowe informacje na temat tych rozwiązań, które można podsumować w następujący sposób:

- głosowanie w alternatywnym lokalu wyborczym, jeśli lokalny lokal wyborczy danej osoby jest dla niej niedostępny;
- głosowanie pocztowe przez wyborców żyjących w domu, którzy nie mogą udać się do lokalu wyborczego z powodu niepełnosprawności lub choroby;
- specjalne pomieszczenia w szpitalach, domach opieki lub podobnych instytucjach dostosowane do głosowania przez osoby w nich przebywające, które nie mogą udać się do lokalu wyborczego z powodu niepełnosprawności lub choroby;
- pomoc w głosowaniu w lokalu wyborczym udzielana przez osobę towarzyszącą lub przewodniczącą komisji osobom niedowidzącym, z niepełnosprawnością fizyczną lub trudnościami w czytaniu i pisaniu;
- wykorzystanie zdjęć i emblematów partii politycznych na kartach do głosowania celem pomocy osobom niedowidzącym i osobom mającym trudności z czytaniem i pisaniem;
- wystawienie w lokalach wyborczych kart do głosowania z tekstem o dużej czcionce celem dalszej pomocy osobom niedowidzącym i osobom mającym trudności z czytaniem i pisaniem;
- dostępność szablonu karty do głosowania celem umożliwienia wyborcom niedowidzącym dokonanie wyboru na karcie do głosowania bez pomocy osób trzecich.

2. Głosowanie w alternatywnym lokalu wyborczym

W miarę możliwości władze lokalne muszą starać się wyznaczać miejsca wyborcze, w których co najmniej jedno stanowisko będzie dostępne dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. Przewodniczący komisji wyborczej jest osobą odpowiedzialną za przeprowadzenie wyborów w każdym okręgu wyborczym. W Dublinie i Cork przewodniczącym komisji wyborczej jest szeryf miasta lub hrabstwa, w pozostałej części kraju jest to rejestrator hrabstwa. Jeśli dana osoba ma trudności z uzyskaniem dostępu do lokalnego lokalu wyborczego, może złożyć pisemny wniosek do przewodniczącego komisji wyborczej - co najmniej tydzień przed dniem głosowania - o zezwolenie na głosowanie w innym lokalu wyborczym w tym samym okręgu wyborczym. Przewodniczący komisji wyborczej przekaże do wiadomości publicznej informację o wszystkich lokalach wyborczych w swoim okręgu wyborczym, które nie są dostępne dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich.

Składając wniosek, wnioskodawca powinien wyjaśnić, dlaczego nie będzie w stanie dostać się do swojego lokalnego lokalu wyborczego. Jeśli wyborca poinformuje przewodniczącego komisji o swoich szczególnych potrzebach, pomoże to w procesie wyboru odpowiedniego lokalu alternatywnego. Jeśli to możliwe, wyborca taki powinien zasugerować alternatywny lokal wyborczy, który jest dla nich zarówno dostępny, jak i wygodny. Przewodniczący komisji wyborczej prześle pisemne upoważnienie umożliwiające głosowanie w innym lokalu wyborczym w tym samym okręgu wyborczym, zwykle w lokalu zaproponowanym przez wyborcę. Upoważnienie to należy okazać podczas głosowania we wskazanym lokalu wyborczym (należy również pamiętać o zabraniu dowodu tożsamości). Po przydzieleniu innego lokalu wyborczego dana osoba nie będzie mogła głosować w swoim lokalnym lokalu wyborczym.

3. Dostęp do lokali wyborczych

Standardowa kabina do głosowania jest zaprojektowana tak, aby pomieścić wyborców stojących w niej w celu dokonania wyboru na kartach do głosowania na półkach umieszczonych na średniej wysokości talii. Kabiny te

mogą nie być odpowiednie dla osób starszych i niepełnosprawnych. Przewodniczący komisji wyborczych są zobowiązani do udostępnienia w lokalach wyborczych stołu i krzesła, przy których wyborcy mogą głosować, jeśli uznają to za wygodniejsze.

4. Pomoc w głosowaniu

Odpowiedzialność za przeprowadzenie głosowania w lokalu wyborczym spoczywa na przewodniczącym komisji wyborczej, który po przybyciu wyborcy do lokalu wyborczego pyta go/ją o imię i nazwisko oraz adres, a po przybyciu do lokalu wyborczego zapoznaje się z kartą informacyjną dotyczącą głosowania. Dyżur sprawować może również przewodniczący nadzorujący. Do ich obowiązków należy monitorowanie rozwiązań dotyczących wyborców z niepełnosprawnościami. Każdy z dyżurujących członków komisji na Twoją prośbę zadzwoni do nadzorującego przewodniczącego.

Głosowanie jest fundamentalną działalnością demokratyczną i istnieją ściśle procedury zapewniające prawidłowe przeprowadzenie głosowania oraz zachowanie tajności i bezpieczeństwa kart do głosowania. Na przykład, pomoc w głosowaniu jest dozwolona jedynie w określonych okolicznościach.

Prawo szczegółowo określa wyborców, którym można pomagać w głosowaniu oraz sposób takiej pomocy, jak również osoby mogące udzielać pomocy. Przewodniczący komisji wyborczej jest zobowiązany do stosowania prawa, które ma na celu zapewnienie wyborcy **możliwości** głosowania przy jednoczesnej ochronie tajności tego głosowania.

W zależności od rodzaju niepełnosprawności wyborca może uzyskać pomoc w głosowaniu na trzy sposoby.

Głosowanie z osobą towarzyszącą:

W przypadku osoby niedowidzącej, z niepełnosprawnością fizyczną lub trudnością w czytaniu i pisaniu wyborca może otrzymać pomoc w głosowaniu od osoby towarzyszącej. Osoba towarzysząca musi mieć ukończone co

najmniej szesnaście lat, nie może być kandydatem ani przedstawicielem kandydata i nie może pomagać więcej niż dwóm wyborcom podczas danych wyborów. Przewodniczący komisji wyborczej nie może zezwolić osobie towarzyszącej na asystowanie wyborcy, chyba że jest przekonany, że osoba ta spełnia konieczne do tego warunki. Jeśli dana osoba nie kwalifikuje się do pełnienia roli osoby towarzyszącej, wyborca może poprosić inną osobę o pełnienie roli osoby towarzyszącej lub może poprosić o pomoc przewodniczącego komisji wyborczej.

Pomoc przewodniczącego komisji wyborczej:

Z tego udogodnienia można skorzystać w przypadku niedowidzenia, niepełnosprawności fizycznej lub trudności w czytaniu i pisaniu, które uniemożliwiają wyborcy głosowanie bez pomocy, ale gdy nie chce on(a) korzystać z pomocy osoby towarzyszącej.

Zgodnie z tą procedurą, przewodniczący i osoby pośredniczące udają się z wyborcą do części lokalu wyborczego, gdzie rozmowa prowadzona normalnym tonem nie może być podsłuchana. W razie potrzeby przewodniczący wstrzyma wejście do lokalu wyborczego i opróżni lokal, aby upewnić się, że żadna inna osoba nie może podsłuchać procesu głosowania. Obecność osób pośredniczących jest zabezpieczeniem potwierdzającym, że przewodniczący komisji wyborczej postępuje zgodnie z instrukcjami. Jest to ochrona zarówno wyborcy jak i przewodniczącego. Podobnie jak w przypadku wszystkich innych osób zaangażowanych w głosowanie, osoby pośredniczące mają ustawowy obowiązek zachowania tajności głosowania.

Przewodniczący zapyta, na których kandydatów wyborca chce głosować i dokona wyboru na karcie do głosowania zgodnie z jego/jej instrukcjami. W razie potrzeby przewodniczący odczyta treść karty do głosowania w odniesieniu do każdego kandydata i zapyta, na którego kandydata wyborca chce oddać swój pierwszy głos preferencyjny. Powtórzy tę procedurę dla drugiego głosu preferencyjnego wyborcy i tak dalej. Gdy karta do głosowania zostanie oznaczona zgodnie z instrukcjami wyborcy, przewodniczący włoży ją do urny w zwykły sposób.

Prawo wyraźnie zabrania przewodniczącemu postępowania zgodnie z pisemnymi instrukcjami otrzymanymi od wyborcy. Powodem tego jest fakt, że pisemne instrukcje mogą nie odzwierciedlać rzeczywistych życzeń wyborcy - na przykład mógł je napisać ktoś inny.

Każdy, kto chce uzyskać pomoc **przewodniczącego komisji wyborczej** w głosowaniu, powinien w miarę możliwości udać się do lokalu wyborczego na długo przed jego wieczornym zamknięciem. Pomoc wyborcy może być czasochłonna, dlatego prawo zezwala przewodniczącemu na odrzucenie prośby o pomoc w ciągu ostatnich dwóch godzin głosowania (tj. w czasie najbardziej wzmożonego ruchu), jeśli pomoc jednemu wyborcy opóźniłaby lub przeszkodziła innym. Przewodniczący niechętnie korzystają z tego uprawnienia, a zdroworozsądkowa współpraca zwykle sprawia, że skorzystanie z niego nie jest konieczne. Ograniczenie to nie ma zastosowania do głosowania z pomocą osoby towarzyszącej, co znaczy że wyborca może otrzymać pomoc w głosowaniu od osoby towarzyszącej w dowolnym momencie w godzinach głosowania.

Szablony kart do głosowania:

Osoby z zaburzeniem widzenia mogą również skorzystać z szablonu karty do głosowania (dostępnego w każdym lokalu wyborczym) w celu oddania głosu. Są to urządzenia, które można przymocować do karty do głosowania, aby umożliwić wyborcom niedowidzącym tajne głosowanie. Istnieją dwa rodzaje szablonów kart do głosowania, jeden do użytku podczas wyborów i jeden do użytku podczas referendów.

W przypadku referendów szablon karty do głosowania zawiera opcje Tak/Nie. Szablon karty do głosowania cechuje się wypukłymi literami, dużą czcionką, alfabetem Braille'a i wyciętą sekcją, tak aby pomóc ludziom w znalezieniu miejsca do zaznaczenia wybranej opcji.

W przypadku wyborów, szablon karty do głosowania działa w połączeniu z bezpłatnym numerem 1800, który informuje słuchacza o kandydatach w kolejności odpowiadającej numerom na szablonie karty do głosowania.

Bezpłatny numer telefonu jest udostępniany wyborcom zamierzającym skorzystać z szablonu tak szybko, jak to możliwe po otrzymaniu zgłoszeń kandydatów do wyborów. Numer pozostaje aktywny do dnia głosowania włącznie.

5. Głosowanie pocztowe

W sytuacji, gdy niepełnosprawność lub choroba uniemożliwia wyborcy udanie się do lokalu wyborczego, może on głosować za pośrednictwem poczty, składając wniosek o wpisanie go na listę wyborców pocztowych, która jest przygotowywana i prowadzona przez organy rejestracyjne jako część spisu wyborców.

Wniosek o wpisanie na listę wyborców pocztowych można złożyć w dowolnym momencie, gdy wyborca jest uprawniony do wpisania na listę wyborców pocztowych. Niemniej, jeśli ustalono datę głosowania, ostateczny termin przyjmowania zgłoszeń do głosowania pocztowego w tym konkretnym wydarzeniu wyborczym to -

- dwa dni po dacie rozwiązania Dáil w przypadku wyborów powszechnych;
- dwa dni po zarządzeniu dnia głosowania w przypadku wyborów uzupełniających do Dáil;
- w przypadku wyborów prezydenckich, do Parlamentu Europejskiego, lokalnych lub referendum wniosek musi wpłynąć do organu rejestrującego co najmniej dwadzieścia dwa dni przed dniem głosowania (z wyłączeniem niedziel, Wielkiego Piątku i dni ustawowo wolnych od pracy).

Jeśli wniosek wpłynie po tym czasie, nie będzie on miał żadnego wpływu na to wydarzenie wyborcze.

Organy rejestracyjne mogą wymagać przedstawienia jakichkolwiek informacji lub dokumentów na poparcie wniosku. W przypadku pierwszego wniosku i na każde żądanie organów rejestracyjnych w przypadku kolejnego wniosku, należy dołączyć do niego zaświadczenie od zarejestrowanego lekarza (np. lekarza pierwszego kontaktu).

Formularze zgłoszeniowe można uzyskać kontaktując się z odpowiednimi radami hrabstw, miast lub miast i hrabstw lub pobrać ze strony www.checktheregister.ie.

Podczas wyborów lub referendum wyborca pocztowy otrzyma zestaw dokumentów do głosowania składający się z karty do głosowania, pokwitowania karty do głosowania, koperty, w której należy umieścić kartę do głosowania po dokonaniu na niej wyboru, oraz większej koperty do odesłania dokumentów do głosowania do przewodniczącego komisji. Po dokonaniu wyboru na karcie do głosowania wyborca musi włożyć ją do koperty oznaczonej jako „Koperta na kartę do głosowania” i zakleić ją. Kopertę tę wraz z wypełnionym pokwitowaniem odbioru karty do głosowania należy następnie włożyć do dużej koperty zaadresowanej do przewodniczącego komisji wyborczej, zakleić i niezwłocznie wysłać pocztą. Karta do głosowania musi zostać wysłana pocztą i nie może zostać przekazana przewodniczącemu komisji wyborczej.

6. Głosowanie w szpitalach, domach opieki itp.

Osoba przebywająca w szpitalu, domu opieki, ośrodku zdrowia psychicznego lub podobnej instytucji, która jest niepełnosprawna lub chora, co uniemożliwia jej udanie się do lokalu wyborczego, może głosować w szpitalu, domu opieki itp., jeśli złoży wniosek o wpisanie jej na specjalną listę wyborców, która jest przygotowywana i prowadzona przez organy rejestracyjne (władze hrabstwa, miasta oraz miasta i hrabstwa) jako część spisu wyborców. W przypadku pierwszego wniosku i na każde żądanie organów rejestracyjnych w przypadku kolejnego wniosku, należy dołączyć do niego zaświadczenie od zarejestrowanego lekarza (np. lekarza pierwszego kontaktu).

Wniosek można złożyć w dowolnym momencie, gdy wyborca jest uprawniony do wpisania na specjalną listę wyborców. Niemniej, jeśli ustalono datę głosowania, ostateczny termin przyjmowania zgłoszeń do głosowania specjalnego w tym konkretnym wydarzeniu wyborczym to -

- dwa dni po dacie rozwiązania Dáil w przypadku wyborów powszechnych;

- dwa dni po zarządzeniu dnia głosowania w przypadku wyborów uzupełniających do Dáil;
- w przypadku wyborów prezydenckich, do Parlamentu Europejskiego, lokalnych lub referendum wniosek musi wpłynąć do organu rejestrującego co najmniej dwadzieścia dwa dni przed dniem głosowania (z wyłączeniem wszelkich dni wykluczonych).

Jeśli wniosek wpłynie po tym czasie, nie będzie on miał żadnego wpływu na to wydarzenie wyborcze.

Formularze zgłoszeniowe można uzyskać kontaktując się z odpowiednimi radami hrabstw lub miast lub pobrać ze strony www.checktheregister.ie.

W przypadku wyborów lub referendum wyborca zostanie powiadomiony o dniu i przybliżonej godzinie (rano/po południu), kiedy specjalny przewodniczący stawi się w szpitalu, domu opieki, ośrodku zdrowia psychicznego lub podobnej instytucji. Specjalny przewodniczący będzie miał przy sobie dowód tożsamości i nakaz powołania, który przedstawi wyborcy do wglądu po przybyciu. Specjalnemu przewodniczącemu będzie towarzyszył Garda, którego rolą jest pilnowanie kart do głosowania (w taki sam sposób jak w lokalu wyborczym) i działanie w roli niezależnego świadka w celu zapewnienia prawidłowego przeprowadzenia procedury głosowania.

Podczas głosowania obecni mogą być tylko przewodniczący i Garda. Przewodniczący wręczy wyborcy oświadczenie o identyczności, o której zaświadczy. Następnie wyborca w sposób tajny dokona wyboru na karcie do głosowania, umieści ją w specjalnej kopercie, zamknie kopertę i przekaże ją przewodniczącemu.

Jeśli wyborca będzie potrzebować pomocy w głosowaniu, zostanie ona zapewniona przez specjalnego przewodniczącego w taki sam sposób, jak w lokalu wyborczym.

W wyjątkowym przypadku, gdy specjalny przewodniczący nie ma dostępu do szpitala, domu opieki, ośrodka zdrowia psychicznego lub podobnej instytucji wyborcy specjalnego, przewodniczący komisji wyborczej może zastosować specjalne procedury głosowania, takie jak głosowanie pocztowe, dla wyborców specjalnych, których sytuacja ta dotyczy.

7. Prawo wyborcze

Informacje zawarte w niniejszej broszurze nie stanowią ostatecznego oświadczenia o prawie dotyczącego rejestracji wyborców, pomocy w głosowaniu, listy wyborców pocztowych i specjalnej listy wyborców. Prawo wyborcze jest zawarte głównie w następujących przepisach prawnych, z późniejszymi zmianami:

- Part II of and the Second Schedule to the Electoral Act 1992.
- Part III of the Electoral Reform Act 2022.

Owe akty prawne są dostępne w Government Publications, Office of Public Works, Jonathan Swift Street, Trim, Meath. Można je również pobrać ze strony internetowej Oireachtas, pod adresem www.oireachtas.ie.

8. Inne broszury

Na stronie Departamentu (www.gov.ie/housing) są dostępne również inne broszury z tej serii:

- How the President is Elected (Jak jest wybierany prezydent)
- The Referendum in Ireland (Referendum w Irlandii)
- How the Dáil (House of Representatives) is Elected (Jak jest wybierany Dáil (Izba Reprezentantów))
- How the Seanad (Senate) is Elected (Jak jest wybierany Seanad (Senat))
- European Parliament: How Ireland's MEPs are Elected (Parlament Europejski: Jak są wybierani irlandzcy członkowie Parlamentu Europejskiego)
- How Members of Local Authorities are Elected (Sposób wyboru członków władz lokalnych)
- The Register of Electors (Spis wyborców)

**DEPARTAMENT MIESZKALNICTWA, SAMORZĄDU LOKALNEGO I
DZIEDZICTWA**

Maj 2023

gov.ie/housing

